

Dôvodová správa

k nariadeniu vlády SR č. 276/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov

A. Všeobecná časť:

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky na novelizáciu nariadenia vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov sa predkladá ako iniciatívny materiál na základe podnetu Združenia miest a obcí Slovenska a návrhu Ministerstva školstva SR. Touto úpravou sa navrhuje zamedziť neúmernemu zvyšovaniu objemu finančných prostriedkov na záujmové vzdelávanie v centrách voľného času a v školských strediskách záujmovej činnosti na úkor objemu finančných prostriedkov pre materské školy, základné umelecké školy, jazykové školy a ostatné školské zariadenia.

Súčasná právna úprava výpočtu podielu príslušnej obce na výnose dane z príjmov fyzických osôb v oblasti originálnych kompetencií obcí v oblasti školstva je vo všeobecnosti založená na počte žiakov (detí) v materských školách, v základných umeleckých školách, v jazykových školách a v školských zariadeniach na území obce bez ohľadu na trvalý pobyt dotýčajúcej osoby. V prípade centier voľného času a školských stredísk záujmovej činnosti niektoré obce a mestá, ako aj zriaďovatelia neštátnych centier so sídlom na území obce, vytvorili sieť alokovaných pracovísk aj mimo územia vlastnej obce, čo zvyšovaním počtu členov školského zariadenia znamenalo v konečnom dôsledku zvýšenie objemu vlastných príjmov obce z podielovej dane. Okrem tejto skutočnosti Združenie miest a obcí Slovenska vlastnou kontrolou zistilo aj zneužívanie systému viacnásobným prihlasovaním sa žiakov (detí) do centier voľného času a stredísk záujmovej činnosti. Ďalším rizikovým faktorom, ktorý má negatívny dopad na financovanie originálneho školstva, vekovo ohraničeným povinnou školskou dochádzkou, v súlade s princípmi fiškálnej decentralizácie je aj skutočnosť daná v § 116 ods. 1 školského zákona, ktorý umožňuje členstvo v centre voľného času aj osobám do 30 rokov veku, t.j. aj záujmovú činnosť občianskych združení nesúvisiacich s cieľmi decentralizácie. Neprimeraný nárast objemu finančných prostriedkov v prospech voľno-časových aktivít je dokumentovaný v nasledujúcej tabuľke:

Druh školy a školského zariadenia	Rok 2009 v tis. Eur	Rok 2010 v tis. Eur	Rozdiel 2010-2009	Index v %
Materské školy	314 618	248 146	- 66 472	78,9
Základné umelecké školy	82 215	67 096	- 15 119	81,6
Školské družiny	50 735	39 092	- 11 643	77,1
Školské jedálne	67 521	51 812	- 15 709	76,7
Jazykové školy	119	82	- 37	68,9
Ostatné školské zariadenia	2 800	2 929	+ 129	104,6
CVC a ŠSČ	41 197	54 722	+ 13 525	132,8

Ako z uvedeného prehľadu vyplýva, uplatňovanie takejto politiky niektorých obcí a miest sa v roku 2010 negatívne prejavilo znížením príjmu z podielu na dani z príjmov fyzických osôb ostatných obcí a miest, ktoré zabezpečujú profesionálnu výchovu a starostlivosť v ostatných školských zariadeniach.

Z horeuvedených dôvodov sa navrhuje, aby s účinnosťou od 1. januára 2011 dostávali finančné prostriedky na záujmové vzdelávanie všetky obce podľa počtu obyvateľov obce vo veku päť až štrnásť rokov s trvalým pobytom na jej území k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka.

Finančné prostriedky na záujmové vzdelávanie v centrách voľného času a v školských strediskách záujmovej činnosti dostanú aj obce, ktoré nemajú na svojom území zriadené centrá voľného času alebo školské strediská záujmovej činnosti.

Navrhuje sa, aby každá obec uhrádzala náklady na záujmové vzdelávanie v centrách voľného času a v školských strediskách záujmovej činnosti za svojich obyvateľov v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Výšku dotácie na mzdy a prevádzku na dieťa na záujmové vzdelávanie bude obec určovať vo všeobecne záväznom nariadení obce.

Tieto zmeny Ministerstvo školstva SR premietne do úpravy § 6 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2011.

Ministerstvo školstva SR pre zber údajov (podľa § 7 ods. 12 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov) potrebných na rozdeľovanie a poukazovanie výnosu dane obciam na kalendárny rok 2011 upraví metodiku k zberu údajov s účinnosťou od 1. septembra 2010. Súčasťou zmeny metodiky bude aj skutočnosť, že žiak základnej umeleckej školy v individuálnej forme vyučovania, žiak základnej umeleckej školy v skupinovej forme vyučovania, poslucháč jazykovej školy, dieťa materskej školy, materskej školy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a školského zariadenia sa započíta pri zbere údajov v príslušnej škole a školskom zariadení najviac jedenkrát.

B. Osobitná časť:

K Čl. I:

K bodu 1:

Doplnenie textu v § 2 ods. 1 písm. c) bod 1. dáva možnosť aj iného spôsobu výpočtu a rozdeľovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam a mestám okrem doteraz uplatňovaného spôsobu prepočtu fyzických počtov žiakov a detí materských škôl, základných umeleckých škôl, jazykových škôl a školských zariadení pre príslušnú obec. V prípade záujmovej činnosti v centrách voľného času a v školských strediskách záujmovej činnosti bude uplatňované rozdelenie podľa počtu obyvateľov obce (mesta) vo veku od 5 do 14 rokov.

K bodu 2:

V prílohe č. 3 je premietnutá zmena filozofie rozdeľovania výnosu dane pre centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti z vykazovaného počtu fyzických žiakov u zriaďovateľov na počet obyvateľov obce vo veku od 5 do 14 rokov. Z toho dôvodu je zadefinované v riadku 12 tabuľky č. 1 tzv. potenciálne dieťa, čo vytvára finančné zdroje pre záujmovú činnosť obyvateľov obce v uvedenom veku. Na financovanie záujmovej činnosti ostatných obyvateľov obce sú vytvorené zdroje podľa ostatných kritérií rozdeľovania výnosu dane podľa vzorca v prílohe č. 4 nariadenia vlády.

K bodu 3:

Vzhľadom na to, že sa mení spôsob rozdeľovania výnosu dane pre centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti, podľa ktorého má každá obec vytvorené rovnaké podmienky na financovanie tejto originálnej kompetencie bez ohľadu na zriaďovateľa, nie je potrebné uvádzať záujmovú činnosť v prílohe č. 3a, ktorá sa týka len zriaďovateľov neštátnych škôl a školských zariadení.

K bodu 4:

Technická zmena vo vzorci na výpočet podielu obce na výnose dane v nadväznosti na horeuvedené zmeny.

K Čl. II

Účinnosť navrhovaných zmien sa navrhuje od 1. januára 2011.